

Toila valla eelarvestrateegia 2024-2028

TOILA VALD

TOILA VALLA EELARVESTRAATEEGIA 2024-2028

Sisukord

Sissejuhatus.....	1
1.1 Põhitegevuse prognoos.....	1-5
1.2 Investeerimis- ja finantseerimistegevus.....	5-7
1.3 Arvestusüksus ja finantsdistsipliin.....	7-8
Kokkuvõte.....	9

Sissejuhatus

Toila valla eelarvestrateegia on sisult omavalitsuse 2024-2028 aasta eesmärkidega finantsprognosis, milles on esitatud tegevustulud ja -kulud, investeeringud, finantseerimistegevus ning nendest tegevustest lähtuvad rahavood. Eelarvestrateegia annab ülevaate Toila valla arvestusüksuse finantsseisust, prognoosib tuleviku rahavoogude kujunemist, sätestab finantsdistsipliini meetmed ja toob välja võimalikud riskistenaariumid, mis võimaldab teha otsuseid omavalitsuse arengu kavandamisel.

Eelarvestrateegia koostamise vajadus on määratud Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §37 lg 1. Eelarvestrateegia esitab andmed Kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduses (edaspidi KOFS) nõutud koosseisus ja kujul. Eelarvestrateegia vaadatakse üle iga-aastaselt ja kinnitatakse volikogu poolt ning esitatakse Reginaal- ja Põllumajanduseministeeriumile.

1.1 Põhitegevuse prognoos

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS'i regulatsioonist järgmisi tulusid: 1) maksutulud; 2) tulud kaupade ja teenuste müügist; 3) saadavad toetused; 4) muud tegevustulud.

Kõige olulisem tuluallikas on üksikisiku tulumaks, mis moodustab ca 63% põhitegevuse tuludest ja 96% maksutuludest.

Perioodil 2020-2024 on maksumaksjate arv olnud stabiilne:

(2020 – 2379; 2021 – 2377; 2022 – 2380; 2023 – 2419 maksumaksjat). Toila valla maksumaksjate sissetulekute kasv on olnud 2024. aastal 9% aastas (eesti keskmine 7%) . Tulumaksu laekumise kasv 2024. aastal võrreldes 2023. aastaga vähenenud ning olnud 3% väiksem võrreldes 2023. aastaga. 06.09.2024 on valdadele esitatud Reginaal- ja Põllumajanduseministeeriumi poolt uued andmed edaspidiste maksutulude prognoosimiste kohta. Riigikogu võttis juulis 2024 vastu kohalike omavalitsuste tulumaksu ümberkorraldamise seaduse, millega residendist füüsiliste isikute maksustatava tulu protsent väheneb 2025. aastal 11,89lt protsendilt 11,29le protsendile, 2026. aastal 11,29lt protsendilt 10,64le protsendile ja 2027. aastal 10,64lt protsendilt 10,23le protsendile. Samal perioodil küll suureneb residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist makstav tulumaks 2,5 protsendilt 10,23le. Kuid Toila vallas on pensionäride osakaal üksikisiku tulumaksu tulust väike. Tulumaksu laekumise kasv kaheneb seniselt 9 protsendilt 5 protsendi tasemele. Seoses selle muudatusega tuli teha maksutulude vähendamist.

Tabel 1. Põhitegevuse tulud (2024-2028) eurodes

Toila vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	9 286 877	10 188 000	10 580 000	10 828 000	11 191 000	11 600 000
Maksutulud	5 627 370	6 414 000	6 880 000	7 295 000	7 660 000	8 090 000
sh tulumaks	5 455 011	6 230 000	6 630 000	7 020 000	7 380 000	7 800 000
sh maamaks	147 781	159 000	225 000	250 000	255 000	265 000
sh muud maksutulud	24 578	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	734 270	760 000	750 000	750 000	750 000	740 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 833 718	2 974 000	2 930 000	2 763 000	2 761 000	2 750 000
sh tasandusfond	250 648	213 009	150 000	63 000	61 000	50 000
sh toetusfond	2 053 384	1 900 197	1 830 000	1 750 000	1 750 000	1 750 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	529 686	860 794	950 000	950 000	950 000	950 000
Muud tegevustulud	91 518	40 000	20 000	20 000	20 000	20 000

Põhitegevuse tulude prognoosi eeldused:

- tulumaksu laekumise kasvu prognoosi on võrreldes eelarvestrateegiaperioodi 2022-2027 vähendatud 10% 5% le.
- maamaksu laekumine muutunud, 2025. aasta muudatus 41% on tingitud muudatusest maamaksu seaduses. Edapidised laekumised on seotud maamaksustamismäärade kehtestamisega.
- kaupade ja teenuste müügitulu on planeeritud aastate lõikes vähenemisega, mis on seotud laste arvu vähenemisest ja sellest tingituna osutatavate teenuste summad kahanevad.
- tasandusfondi eraldis on planeeritud aastate lõikes olulise vähenemisega, mis on seotud elanikkonna vähenemise ning valdadele 2017.a. ühinemisel eraldatud toetuse (86 tuhat eurot) lõppemisest 2026. aastal
- toetusfondi eraldis väheneb hariduskulude toetuse vähenemise arvelt 2025 ja 2026 aastal 4% aastas. Prognoositud on kooliõpilaste arvu muutusest (vähenemisest) lähtuv mõju gümnaasiumiastmes. Teiste toetusfondi eraldiste osas sarnaseid tegureid ei arvestata.
- Laekumised kaevandamisõiguste tasust ja vee erikasutusest ning muud saadavad laekumised on alates 2025. aastast vähendatud 20 tuhat eurot aastas seoses maardlatest kaevandatavate põlevkivivarude lõppemisega.

Põhitegevuse tulud suurenevad ühes aastas ca 3% võrra 10,6 miljonilt eurolt 11,6 miljoni euroni nelja aasta jooksul.

Põhitegevuse kuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS'ist regulatsioonist järgmisi kulusid: 1) antavad toetused; 2) muud tegevuskulud.

Seoses Toila valla elanikkonna vähenemisest tingitud tulude kahanemisega tuleb kulude ülevaatamisel leida kokkuhoiukohti ja panustada hoonetes energiasäästlikumatele lahendustele üleminekule.

Tabel 2. Põhitegevuse kulud (2024-2028) eurodes

Toila vald	2023 täitmise	2024 eeldatav täitmise	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	9 046 667	9 532 478	10 100 000	10 355 000	10 564 000	10 767 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	465 720	599 030	650 000	665 000	680 000	695 000
Muud tegevuskulud	8 580 947	8 933 448	9 450 000	9 690 000	9 884 000	10 072 000
sh personalikulud	4 436 066	5 611 000	5 900 000	6 050 000	6 180 000	6 320 000
sh majandamiskulud	3 801 449	3 321 455	3 490 000	3 580 000	3 644 000	3 692 000
sh muud kulud	343 432	993	60 000	60 000	60 000	60 000

Põhitegevuse kulud on prognoositud järgmistel eeldustel:

- personalikulud suurenevad aastas keskmiselt 2% aastas. Personali kuludesse on arvestatud Ida-Virumaa kohalikele omavalitsustele täiendavate töjõukulude toetus ühes aastas 700 tuhat eurot.
- majandamiskulud suurenevad aastas keskmiselt 2% aastas;
- antavad toetused tegevuskuludeks ja muud kulud suurenevad keskmiselt 2% aastas;

Põhitegevuse kulud suurenevad ühes aastas ca 2% võrra 10,1 miljonilt eurolt 10,7 miljoni euroni.

Tabelis 2 toodud majandamiskulude alajaotuse mahus nähakse igal aastal valla eelarves ette kulud valla põhitegevuse tagamiseks (soojus, elekter, side, vesi- ja kanalisatsioon, prügiveedu, valveteenus jm.)

Põhitegevuse tuleml on põhitegevuse tulude ja kulude vahe. Tulenevalt KOFS'st peab põhitegevuse tuleml väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peab olema null või positiivne.

Tabel 3. Põhitegevuse tuleml (2024-2028) eurodes

Toila vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	9 286 877	10 188 000	10 580 000	10 828 000	11 191 000	11 600 000
Põhitegevuse kulud kokku	9 046 667	9 532 478	10 100 000	10 355 000	10 564 000	10 767 000
Põhitegevuse tuleml	240 210	655 522	480 000	473 000	627 000	833 000
Tuleml suhe tuludesse protsentides	2,59%	6,43%	4,54%	4,37%	5,60%	7,18%

Põhitegevuse tuleml on planeeritud strateegias positiivseks. Eelarvestrateegia perioodil ületavad tulud kulud ning tuleml suhe tuludesse on planeeritud 2025. aastal 4,5% ja on alates 2027. aastast kasvav. Strateegiaperioodil on seatud eesmärgiks põhitegevuse tulude-kulude ülejäägi saavutamine määral, mis võimaldab planeeritud investeeringute teostamist.

1.2 Investeeringu- ja finantseeringutegevus

Investeeringutegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente: 1) põhivara soetus; 2) põhivara müük; 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseering; 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseering; 5) osaluste soetus; 6) osaluste müük; 7) muude aktsiate ja osade soetus; 8) muude aktsiate ja osade müük; 9) antavad laenud; 10) tagasilaekuvad laenud; 11) finantstulud ja finantskulud.

Tabel 4. Investeeringutegevus elementide lõikes (eurodes)

Toila vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Investeeringutegevus kokku	-455 918	-917 072	-1 735 729	-2 132 010	-1 393 765	-594 585
Põhivara müük (+)	11 000	70 000	45 000	45 000	30 000	30 000
Põhivara soetus (-)	-517 371	-1 063 970	-4 730 046	-6 017 000	-5 070 600	-1 558 415
<i>sh projektide omaosalus</i>	-328 052	-978 388	-1 708 914	-2 016 500	-1 274 300	-486 415
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseering (+)	189 319	164 924	3 056 132	4 035 500	3 831 300	1 107 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseering (-)	-138 528	-87 696	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Finantstulud (+)	646	2 740	5 500	5 500	5 500	5 500
Finantskulud (-)	-984	-3 070	-42 315	-131 010	-119 965	-108 670

Strateegiaperioodi investeeringuid on Toila vald planeerinud Euroopa Liidu, siseriiklike toetuste ja omavahendite (sh laenu) arvelt. Investeeringutegevuses on kajastatud toetusi (põhivara soetamiseks saadav sihtfinantseering) 2026. aastast alates eeldataval määral, sest nende saamine ja täpne suurus ei ole lõplikult selge. Kuna tulude laekumise kasv on vähenenud, siis on vähenenud strateegias ka omavahendite arvelt toetavate investeeringute mahud. Laenu mahtu ei ole planeeritud suurendatud. Investeeringutegevuse osas on põhivara müügi osa suurendatud varasemalt 15 tuhandelt eurolt keskmiselt 37 tuhandele eurole aastas. Realiseerida tuleb varad, mis ei ole valdadele pandud ülesannete täitmiseks eluliselt olulised. Suurendatud on finantstulusid. Vald on kasutusele võtnud deposiithoiuse, mis aitab teenida tulu senise 600 euro asemel kuni 5 tuhat 500 eurot aastas.

Tabel 5. Investeermistegevus (2024-2028) eurodes

Toila vald investeeringud	2023	2024	2025	2026	2027	2028
01 Üldised valitsussektori teenused	12 290	0	0	25 000	0	25 000
03 Avalik kord ja julgeolek	48 919	0	25 000	12 000	0	0
04 Majandus	226 848	437 350	392 000	739 000	300 000	1 392 000
05 Keskkonnakaitse	56 536	20 410	30 000	80 000	0	60 000
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	4 640	422 225	300 000	30 000	20 000	46 415
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	68 093	113 615	2 922 574	160 000	255 600	0
09 Haridus	75 505	62 870	891 472	4 360 000	4 495 000	35 000
10 Sotsiaalne kaitse	0	7 500	169 000	611 000	0	0
KÕIK KOKKU	492 831	1 063 970	4 730 046	6 017 000	5 070 600	1 558 415
<i>sh toetuse arvelt</i>	126 047	85 582	3 021 132	4 000 500	3 796 300	1 072 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaaosalus)</i>	366 784	978 388	1 708 914	2 016 500	1 274 300	486 415

Strateegiaperioodi 2025-2028 investeeringud kokku ca 17 miljonit eurot, sh toetuste arvelt on planeeritud 11,9 miljonit eurot. Olulisema osa moodustavad haridusvaldkonna objektid kokku 9,8 miljonit eurot (sh toetuste arvelt 7 miljonit eurot). Kultuurivaldkonna objektid 3,3 miljonit (sh toetuste arvelt 2,4 miljonit eurot), majandusvaldkonna objektid 3,7 miljonit eurot (sh toetuste arvelt 1,5 miljonit eurot) ja sotsiaalvaldkonna objektid 780 tuhat eurot (sh toetuste arvelt 600 tuhat eurot).

Positiivsed investeeringute toetusotsused on strateegia koostamise ajaks alljärgnevad:

1. Toila Gümnaasiumi ümberkujundamine põhikooliks ning 180 õppekohaga koolihoone ehitamine 6,56 miljonit eurot, millele lisandub omafinantseerimise kohustus 1,16 miljonit eurot;
2. Voka kogukonnakeskuse Narva mnt 2 rajamine 1,75 miljonit eurot, millele lisandub omafinantseerimine 309 tuhat eurot;
3. Kohtla-Nõmme alevisse toetatud eluaseme rajamine 600 tuhat eurot, millele lisandub omafinantseerimine 180 tuhat eurot;
4. Järve küla rekreatsiooniala ja pargi rekonstrueerimine 539 tuhat eurot, millele lisandub omafinantseerimine 231 tuhat eurot.

Finantseerimistehingud on põhitegevuse tulude ja kulude vahe katmiseks teostatavad finantstehingud (laenude võtmine jm). Finantseerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse tulenevalt KOFS'i regulatsioonist järgmisi elemente: 1) laenude võtmine; 2) võetud laenude tagasimaksmine.

Valla arengukavas paika pandud investeeringud taristusse eeldavad lähiaastatel finantseerimistehingute mahu suurenemist.

Finantseerimistegevuse rahavoogudes on oluline netovõlakoormus ehk võlakohustuste suuruse ja likviidsete varade (raha ja pangakontodel olevad vahendid) kogusumma vahe, kus netovõlakoormuse arvestuses võetakse võlakohustusena arvesse bilansis kajastatud kohustused. Netovõlakoormuse ülemmäär võib kujuneda 2025.aastani 75% põhitegevuse tuludest või 10 kordne põhitegevuse tulek, oleneb, kumb on suurem näitaja, kuid mitte rohkem kui 100%. Edaspidi hakkab netovõlakoormuse protsent vähenema igal aastal 5% võrra.

2025 aasta lõpu seisuga on valla netovõlakoormuseks planeeritud 10,1%, 2028 aasta lõpuks on netovõlakoormuseks 28% (2028. aasta lubatud ülemmäär on 60%).

Toila vallas on oluline investeeringud ellu viia suuremas summas kui on planeeritud põhitegevuse tulek. Kuna vallas ei ole suuri rahalisi reserve, siis saab finantseerimistehingute katteallikaks olla ainult uute kohustuste võtmine.

Laenude refinantseerimine on planeeritud (10-aastaseks perioodiks) ja on majanduslikult tasuv juhul kui intressimäär (ilma euriborita) jääb alla 0,8%.

Tabel 6. Finantseerimistegevus (2024-2028) eurodes

Toila vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Finantseerimistegevus	-36 431	266 550	906 500	1 759 805	554 655	-256 645
Kohustiste võtmine (+)	0	280 000	1 000 000	2 000 000	800 000	0
Kohustiste tasumine (-)	-36 431	-13 450	-93 500	-240 195	-245 345	-256 645
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-183 091	40 000	-329 229	80 795	-212 110	-18 230
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	69 048	35 000	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	440 770	480 770	151 541	232 336	20 226	1 996
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	78 141	320 713	1 227 213	2 987 018	3 541 673	3 285 028

Strategia perioodil 2025-2028 on kavas võtta uusi kohustusi 3,8 miljonit eurot ja tasuda kohustusi summas 836 tuhat miljonit eurot. Uute laenude puhul on oluline, et laenu tagasimaksmise periood ei ületaks investeringu kasulikkude eluiga ja intresside kasvu risk ei jääks pikale perioodile. Aastane intresside arvestuslik suurus on ca 250 tuhat eurot. Esimesel aastal põhiosa tagasimakseid ei ole arvestatud.

2023.aasta likviidsete vahendite saldo põhineb kinnitatud valla eelarvel. Vajadusel aitab aastasiselt finantsjuhtimiseks vajaliku paidikkuse tagada arvelduskrediit.

Likviidsete vahendite mahu puhul tuleb arvestada asjaolu, et strateegia tulud on planeeritud konservatiivselt. Kuna võimalike investeringutoetuste laekumine on ebaselge, siis tulude ülelaekumisel (kulude alataituvusel) suureneb vabade vahendite jääk ja väheneb netovõlakoormuse tase. See loob puhvri strateegias kavandatud investeringute elluviimiseks omavahendite arvelt.

Tabel 7 Netovõlakoormuse lubatud ja tegelik määr eurodes

Toila vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	9 286 877	10 188 000	10 580 000	10 828 000	11 191 000	11 600 000
Põhitegevuse kulud kokku	9 046 667	9 532 478	10 100 000	10 355 000	10 564 000	10 767 000
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	1 095 672	2 754 682	3 521 447	3 283 032
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	7 429 501	8 150 400	7 935 000	7 579 600	7 274 150	6 960 000
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	7 429 501	8 150 400	6 839 328	4 824 918	3 752 703	3 676 968
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	10,1%	25,5%	31,5%	28,3%

Valla netovõlakoormus strateegiaperioodil suureneb 0%lt 28,3%ni, kuid ei ületa lubatavat ülemmäära 60%.

1.3 Arvestusüksus ja finantsdistipliin

KOFS nõuab kogu arvestusüksuse prognoositavate näitajate kajastamist eelarvestrateegias. Arvestusüksuse koosseisu kuuluvad kohalik omavalitsus ja temast sõltuvad üksused.

Eelarvestrateegia koostatakse kohaliku omavalitsuse arvestusüksusele. Toila vallal on kaks sõltuvat üksust:

- Vekanor AS
- Voka Vara OÜ

2023 aasta andmete põhjal ei ole Eesti Kaevandusmuuseum SA sõltuv üksus.

Sõltuvate üksuste põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse arvutamiseks tuleb samuti rakendada KOFS'i vastavat metoodikat.

Tabel 8. Sõltuvate üksuste konsolideeritud põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus eurodes

Sõltuvad üksused KOKKU (konsolideeritud)	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	710 607	740 000	749 000	775 000	775 000	775 000
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	247 812	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Põhitegevuse kulud kokku (+)	676 344	709 150	705 445	710 000	710 000	710 000
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	618	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksud (arvestusüksused)	5 144	12 000	4 200	3 600	3 600	3 600
Põhitegevustulem	34 263	30 850	43 555	65 000	65 000	65 000
Investeermistegevus kokku (+/-)	-59 299	-705 850	-308 555	0	0	0
Eelarve tulem	-25 036	-675 000	-265 000	65 000	65 000	65 000
Finantseerimistegevus (-/+)	96 807	681 807	281 807	-48 193	-48 193	-135 169
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	71 771	6 807	16 807	16 807	16 807	-70 169
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	124 269	131 076	147 883	164 690	181 497	111 328
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	322 941	1 004 748	1 286 555	1 238 362	1 190 169	1 055 000
Netovõlakoormus (eurodes)	198 672	873 672	1 138 672	1 073 672	1 008 672	943 672
Netovõlakoormus (%)	28,0%	118,1%	152,0%	138,5%	130,2%	121,8%

Sõltuvate üksuste investeermistegevus sisaldab aastatel 2024-2025 Voka Vara OÜ poolt teostatavat Voka, Tiigi tänav 5 üürimaja rajamist. Kredex toetusega rahastatava projekti „Üürielamu rajamine Toila valda Ida-Viru maakonnas” valmimine on planeeritud 2025. aasta suvel. Toetusotsusega eraldati 1 miljon eurot, millele Voka Vara OÜ panustab samas suuruses summaga omafinantseerimist.

Tabel 9. Konsolideeritud näitajad eurodes

Toila vald (konsolideeritud)	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	9 749 054	10 676 500	11 077 500	11 351 500	11 714 500	12 123 500
Põhitegevuse kulud kokku	9 474 581	9 990 128	10 553 945	10 813 500	11 022 500	11 225 500
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	5 144	12 000	4 200	3 600	3 600	3 600
Põhitegevustulem	274 473	686 372	523 555	538 000	692 000	898 000
Investeermistegevus kokku	-515 217	-1 622 922	-2 044 284	-2 132 010	-1 393 765	-594 585
Eelarve tulem	-240 744	-936 550	-1 520 729	-1 594 010	-701 765	303 415
Finantseerimistegevus	60 376	948 357	1 188 307	1 711 612	506 462	-391 814
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-111 320	46 807	-332 422	117 602	-195 303	-88 399
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	69 048	35 000	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	565 039	611 846	279 424	397 026	201 723	113 324
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	401 082	1 325 461	2 513 768	4 225 380	4 731 842	4 340 028
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäär (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	713 615	2 234 344	3 828 354	4 530 119	4 226 704
Netovõlakoormus (%)	0,0%	6,7%	20,2%	33,7%	38,7%	34,9%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	7 799 243	8 541 200	8 308 125	7 946 050	7 614 425	7 274 100
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	7 799 243	7 827 585	6 073 781	4 117 696	3 084 306	3 047 396

Arvestusüksuse konsolideeritud eelarvestrateegia perioodi põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus vastavad KOFS'i normatiividele. 2025 aasta lõpu seisuga on Toila valla konsolideeritud osa netovõlakoormuseks planeeritud 20,0%, 2028. aasta lõpuks on netovõlakoormuseks 34,9% (2028. aasta lubatud ülemmäär on 60%).

Kokkuvõte

Toila vald on perioodil 2024-2028 kinni pidanud omavalitsustele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest sh. kohaliku omavalitsuse üksuse ja arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakooormuse ülemmäärast.

Toila valla finantsolukord võimaldab strateegiaperioodil 2024-2028 ellu viia olulisi investeeringuid väärtuses 18,4 miljonit eurot (sh toetuste arvelt ca 12 miljonit eurot). Investeeringute mahtu planeeritud investeerimislaua võtmisel on arvestatud netovõlakooormuse lubatud piiridesse jäämist. Tulude olulise vähenemisega (3,6 miljonit eurot) eelnenud perioodi 2023-2027ga tuli kärpeid teha ka kulude ja investeeringute osas. Investeerimislaua võtmine jäi samale tasemele.

Riigi majandusolukord ei jäta mõju avaldamata ka Toila vallale.

Toila vald on tundlik väliskeskonnast tulenevatele muutustele. Eelarvetulude vähenemine tekitab põhitegevuse kulude vähenemise.

Üksikisiku tulumaksu ümberkorraldamise seadusega vähendati residendist füüsiliste isikute maksustatava tulu protsenti 2024. aasta 11,89lt protsendilt 2027. aasta 10,23le protsendile. Residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist makstava tulumaksu mõju ei korva tulude vähenemist, sest pensionäride osakaal üksikisiku tulumaksu tulust on väike.

Tulumaksu laekumise kasv ühes aastas kaheneb seniselt 9 protsendilt 5 protsendi tasemele. Selle muudatusega tuli teha strateegias maksutulude vähendamist summas 2,2 miljonit eurot, millega kaasnesid kärped tegevuskuludes ja investeerimistegevuses. Põhitegevuse kulude kokkuhoiuks tuleb suunata vahendeid energiatõhusate meetmete elluviimiseks.

Toila valla suurim risk on tulubaasi kasvu tuginemine ühele tuluallikale – üksikisiku tulumaksule.

Tulumaksu laekumise prognoosi on nelja aasta perioodil vähendatud 2,4 miljonit eurot. Maksumaksjate arv on viimastel aastatel jäänud samale tasemele.